

UMOWY CYWILNOPRAWNE W 2017 ROKU

AKTY PRAWNE

- **Kodeks pracy (kp)** – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku k Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1502 ze zm.)
- **Kodeks cywilny (kc)** – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U z 2016 r., poz. 380)
- **Kodeks postępowania cywilnego (kpc)** – ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 101)
- **Ustawa systemowa** – ustawa z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 963)
- **Ustawa chorobowa** – ustawa z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 372)

AKTY PRAWNE

- **Ustawa o PIT** – ustawa z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2012 roku, poz. 361 ze zm.)
- **Ordynacja podatkowa** – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.)
- **Ustawa emerytalna** – ustawa z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 887)
- **Ustawa o ZFŚS** – ustawa z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz.U. z 2016 roku, poz. 800)
- **Ustawa wypadkowa** – ustawa z 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1242)

AKTY PRAWNE

- **Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych** – ustawa z 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2016 roku, poz. 666)
- **Kodeks karny** – ustawa z 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1137)
- **Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji** – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1619)
- **Rozporządzenie składkowe** – rozporządzenie ministra pracy i polityki socjalnej z 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (t.j. Dz.U. z 2015 roku., poz. 2236)

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO

UMOWA ZLECENIA – przedmiotem jest **zobowiązanie do wykonywania określonych czynności**. Umowę zlecenie można zawrzeć, kiedy jej przedmiotem ma być wykonanie rezultatu, któremu trudno przypisać indywidualny charakter, np. posprzątanie biura, zrobienie inwentaryzacji itp. Wykonywanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności) bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest cechą charakterystyczną dla umów zlecenia

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II UK 402/12).

UMOWA O DZIEŁO – przedmiotem jest **osiągnięcie konkretnego rezultatu - dzieła**, który jest indywidualny (niepowtarzalny), np. opracowanie materiału lub napisanie artykułu na konkretny temat. Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy, lecz może także polegać na dokonaniu zmian w rzeczy już istniejącej, jej naprawieniu, przerobieniu lub uzupełnieniu albo na rozbudowie rzeczy, połączeniu z innymi rzeczami, dodaniu części składowych lub przynależności

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt II UK 39/13).

CECHA	UMOWA-ZLECENIE	UMOWA O DZIEŁO
Strony umowy	Zleceniodawca i Zleceniobiorca Zlecający i Wykonawca	Zamawiający i Wykonawca Dzielodawca i Dzielobiorca
Charakter umowy	Umowa „starannego działania”	Umowa „rezultatu”
Zależność stron	Równorzędność podmiotów. Zleceniobiorca powinien kierować się wskazówkami zleceniodawcy co do sposobu świadczonej usługi	Równorzędność podmiotów. Przyjmujące zamówienie ma dużą swobodę w wykonaniu dzieła
Forma umowy	Dowolność w doborze formy umowy. Dla celów ważności - nie ma wymogu formy pisemnej Dla celów dowodowych – forma pisemna jest wymagana	Dowolność w doborze formy umowy. Możliwość zawarcia umowy w formie innej, niż pisemna (ustna, dorozumiana)
Sposób wykonywania pracy	Zleceniobiorca zobowiązuje się do starannego wykonywania czynności bez cechu podporządkowania (umowa starannego działania). Opiera się na wskazówkach zamawiającego i swobodzie sposobu wykonywania przedmiotu umowy	Wykonawca dzieła zobowiązuje się do osiągnięcia określonego rezultatu (umowa rezultatu). Przedmiot umowy zakłada powstanie określonego dzieła, które ma charakter materialny lub niematerialny, ale z góry przewidziany i konkretnie określony.
Charakter świadczenia	Świadczenie ciągłe (czynności powtarzane w czasie), rozliczane w ujęciu czasowym lub ilościowym.	Świadczenie jednorazowe (konieczne jest materialne utrwalenie, rozliczane po wykonaniu dzieła jednorazowo

CECHA	UMOWA-ZLECENIE	UMOWA O DZIEŁO
Współpraca stron	Wskazówki ze strony podmiotu zlecającego sposób wykonania zlecenia, brak podporządkowania zlecającemu podmiotowi (wykonywanie czynności bez nadzoru zlecającego)	Brak ingerencji podmiotu zlecającego w sposób wykonywania dzieła, brak podporządkowania zlecającemu podmiotowi (wykonywanie dzieła bez nadzoru zamawiającego)
Odpłatność	Zleceniobiorca ma prawo do wynagrodzenia określonego w umowie. W zależności od sposobu rozliczeń, wynagrodzenie może być cykliczne lub jednorazowe, ryczałtowe lub uzależnione od ilości wykonanej pracy. Umowa zlecenie może być nieodpłatna, jeżeli strony to przewidzą w umowie	Ma formę odpłatną, nieważne jest wykonywanie dzieła, ale jego wykonanie – płatność jest zatem realizowana po odebraniu dzieła. Umowa może być rozliczana kosztorysowo za poszczególne etapy wykonania dzieła, ale i tak zasadnicza część wynagrodzenia wypłacana jest po terminowym oddaniu dzieła
Wysokość wynagrodzenia	Odpowiadająca wykonanej pracy, zgodnie z przyjętym sposobem jej rozliczenia i potwierdzenia, że zleceniobiorca wykonał czynności, których się podjął.	Zgodnie z ustaleniami zawartymi w umowie – za wykonane dzieło
Miejsce wykonywania	Wskazuje zleceniodawca, chyba że charakter czynności wskazuje na swobodę wyboru miejsca przez zleceniobiorcę	Wybiera wykonawca. Może być określone przez zamawiającego tylko wtedy, kiedy charakter dzieła za tym przemawia, zgodnie z treścią zawartej umowy.

CECHA	UMOWA-ZLECENIE	UMOWA O DZIEŁO
Osobiste wykonanie pracy	Zleceniobiorca może powierzyć wykonanie zlecenia osobie trzeciej, o ile wynika to z umowy lub ze zwyczaju, albo gdy zleceniobiorca jest do tego zmuszony przez okoliczności.	Najczęściej strony wymagają osobistego wykonania dzieła, chociaż z przepisów nie wynika, że taki obowiązek istnieje, chyba że warunki umowy przewidują inaczej. W przypadku zlecenia wykonania dzieła osobom trzecim, przyjmujący zamówienie odpowiada za jego wykonanie osobiście.
Ryzyko w zakresie wykonania pracy	Zleceniobiorca odpowiada za dołożenie należytej staranności przy dokonywaniu czynności stanowiących przedmiot umowy. Nie odpowiada za ostateczny rezultat wykonanej pracy	Niewykonanie dzieła (nieudany rezultat) pozbawia przyjmującego zamówienie całości lub części wynagrodzenia i naraża go na odpowiedzialność odszkodowawczą
Wadliwe wykonanie	Można mówić tylko o odpowiedzialności odszkodowawczej za wyrządzenie szkody wskutek popełnienia czynu niedozwolonego lub niewykonania albo nienależytego wykonania zobowiązania przez zleceniobiorcę (tzw. Odpowiedzialność kontraktowa)	Jeżeli wykonawca wykonuje dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny w z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, zamawiający może odstąpić od umowy albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i ryzyko wykonawcy.

CECHA	UMOWA-ZLECENIE	UMOWA O DZIEŁO
Kary umowne	Możliwość zastrzeżenia kary umownej za nienależyte wykonanie zlecenia lub wypowiedzenie umowy bez ważnych powodów	Możliwość zastrzeżenia kary umownej na wypadek niewykonania lub nieterminowego lub niewłaściwego wykonania umowy.
Oskładkowanie umowy	Co do zasady, stanowi tytuł do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (wyjątek: uczeń lub student do 26 roku życia)	Co do zasady, nie podlega składkom na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne (wyjątek: umowa o dzieło z własnym pracownikiem)
Rozwiązanie umowy	Umowę zlecenie można wypowiedzieć w każdym czasie	Kodeks cywilny nie przewiduje wypowiedzenia umowy o dzieło, lecz odstąpienie od niej
Przedawnienie roszczeń	<p>Z upływem 2 lat przedawniają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju. To samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom • Roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone <p>Roszczeń tych dochodzi się przed sądem cywilnym</p>	Z upływem 2 lat od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostanie oddane – od dnia, w którym zgodnie z umową, miało być oddane. Roszczeń tych dochodzi się przed sądem cywilnym.

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO

**Charakter prawny umowy określa nie tylko sama nazwa umowy,
ale przede wszystkim jej treść,
a także warunki i okoliczności towarzyszące jej wykonywaniu**

Zgodnie z określoną przepisami Kodeksu cywilnego zasadą swobody umów, strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego - **art. 3531 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn.zm.)**

W przypadku sporu, czy zawarta umowa o dzieło nie nosi znamion umowy zlecenia obligującej zleceniodawcę do zgłoszenia zleceniobiorcy do ubezpieczeń społecznych, wydawana jest decyzja, od której przysługuje odwołanie do sądu.

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO - ORZECZNICTWO

Najważniejsze elementy, które są brane pod uwagę w trakcie analizy materiału dowodowego oraz przykładowe orzeczenia sądów w takich sprawach:

Przedmiot i cel umowy

Dzieło powinno być wyrazem kreatywności i umiejętności

Przedmiotem umowy o dzieło jest zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła rozumianego jako osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy, lecz może także polegać na dokonaniu zmian w rzeczy już istniejącej, jej naprawieniu, przerobieniu lub uzupełnieniu albo na rozbudowie rzeczy, połączeniu z innymi rzeczami, dodaniu części składowych lub przynależności
(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt II UK 39/13).

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO - ORZECZNICTWO

Przedmiot i cel umowy

Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, powinien mieć być samoistny, obiektywnie osiągalny i pewny. Nie powinno być uznane za dzieło coś, co nie odróżnia się w żaden sposób od innych występujących na danym rynku rezultatów pracy, gdyż wówczas zatraciłoby swój indywidualny charakter dzieła

(wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 1999 r., sygn. akt IV CKN 152/00, z dnia 27 sierpnia 2013 r., sygn. akt II UK 26/13, z dnia 14 listopada 2013 r., sygn. akt II UK 115/13, z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt II UK 543/13 oraz z dnia 10 lipca 2014 r., sygn. akt II UK 454/13).

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO - ORZECZNICTWO

Przedmiot i cel umowy

W przypadku zaś umowy zlecenia, czy umów o świadczenie usług przedmiotem jest zobowiązanie do wykonywania określonych czynności. Porównując zatem umowę o dzieło z umową zlecenia na pierwszy plan wysuwa się zobowiązanie wykonawcy umowy o dzieło nie do samego działania, lecz do uzyskania określonego dzieła jako rezultatu tego działania

(wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2014 r., sygn. akt. III AUa 596/13).

Wykonywanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności) bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest cechą charakterystyczną dla umów zlecenia

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II UK 402/12).

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO - ORZECZNICTWO

Odpowiedzialność

***W umowie o dzieło** - przyjmujący zamówienie odpowiada za osiągnięcie rezultatu bądź brak osiągnięcia umówionego rezultatu, do którego się zobowiązał, bez względu na to, czy dołożył należytej staranności przy jego wykonywaniu. Ryzyko obciąża przyjmującego zamówienia.*

***W umowie zlecenia** zleceniobiorca odpowiada za brak należytej staranności przy wykonywaniu czynności, a nie za ich wynik. W umowie zlecenia ryzyko nieosiągnięcia rezultatu obciąża zleceniodawcę. Zleceniobiorca nie odpowiada za brak rezultatu, do którego miały doprowadzić podejmowane czynności, o ile zleceniobiorcy nie można przypisać zarzutu braku należytej staranności*

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2012 r., sygn. akt II UK 70/12, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa 275/13).

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO - ORZECZNICTWO

Pewność rezultatu

W umowie o dzieło rezultat, do którego osiągnięcia zobowiązuje się przyjmujący zamówienie, powinien być przy spełnieniu określonych warunków obiektywnie pewny. W przypadku umowy zlecenia - brak jest pewności, czy czynności, do których zobowiązał się zleceniobiorca, doprowadzą do zamierzonego rezultatu

(wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa 275/13).

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO - ORZECZNICTWO

Powtarzalność

Wykonywanie powtarzalnych, odtwórczych czynności bądź wykonywanie tych czynności w sposób ciągły lub zespołowy jest właściwe dla umów zlecenia

(wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19 marca 2008 r., sygn. akt I ACa 83/08, Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 6 listopada 2012 r. sygn. akt III AUa 227/12, Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2012 r., sygn. akt. II UK 70/12).

Sprawdzian na istnienie wad fizycznych

W przypadku umowy o dzieło istnieje możliwość poddania umówionego rezultatu sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2013 r., sygn. akt I CSK 403/12, Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 stycznia 2006 r., sygn. akt III AUa 1700/05).

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO – ORZECZNICTWO - PRZYKŁADY

1. Wykłady

„w przypadku przeprowadzenia cyklu wykładów lub zajęć dydaktycznych, nie występuje żaden rezultat ucieleśniony w jakiegokolwiek postaci. Jest to wyłącznie staranne działanie wykonawcy umowy, który stosownie do posiadanej wiedzy, ma ją przekazać uczniom (...) rzeczą typową dla każdego etapu edukacji jest przygotowanie przez nauczyciela programu, konspektu, materiałów, w oparciu o które realizuje on program nauczania. Czynności te, nawet jeśli zostaną zmaterializowane na piśmie czy nośniku elektronicznym (prezentacja multimedialna) nie mogą (...) być utożsamiane z dziełem którego dotyczy umowa, bowiem ta dotyczyła przeprowadzenia zajęć”

wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 sierpnia 2012 r., sygn. akt III AUa 394/12, czy też wyrok tego samego Sądu Apelacyjnego z dnia 6 czerwca 2012 r., sygn. akt IIIAUa 377/12

W stosunku do wykładowców:

„nie stanowi umowy o dzieło umowa o przeprowadzenie cyklu bliżej niesprecyzowanych wykładów z danej dziedziny wiedzy, których tematy pozostawiono do uznania wykładowcy, bowiem wskazuje to, że zamawiający nie jest zainteresowany określonym dziełem (utworem) intelektualnym o indywidualnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ale przekazywaniem odbiorcom wykładu wiedzy z danej dyscypliny”

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 2014 r., sygn. akt II UK 12/14

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO – ORZECZNICTWO - PRZYKŁADY

W stosunku do wykładowców:

„jeżeli przedmiotem umowy jest przeprowadzenie wykładów z rachunkowości i analizy ekonomicznej, to treścią tej umowy nie jest osiągnięcie materialnego rezultatu, czy też pomyslnego wyniku podejmowanych czynności, bo przy tego rodzaju usługach nie jest to możliwe. Przyjmujący zamówienie zobowiązuje się jedynie do starannego przeprowadzenia wszystkich czynności niezbędnych do przeprowadzenia wykładów, nie przyjmując na siebie odpowiedzialności za ich rezultat. Takiemu zobowiązaniu nie można przypisać cech (essentialiae negotii) umowy o dzieło, a oczekiwania stron towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu umów nazywanych przez nich umowami o dzieło, mogą się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, regulowane w art. 750 k.c.”

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt II UK 402/12

„możliwa jest umowa o dzieło, której przedmiotem jest wygłoszenie wykładu, pod warunkiem jednak, że wykładowi można przypisać cechy utworu. Te warunki spełnia tylko wykład naukowy (cykl wykładów) o charakterze niestandardowym, niepowtarzalnym, wypełniający kryteria twórczego i indywidualnego dzieła naukowego. Rzecz w tym, że ochronie prawa autorskiego nie podlegają działania o charakterze odtwórczym, polegające na wykonywaniu czynności wymagających określonej wiedzy i zdolności do jej przekazywania (por. art. 1 ust. 21 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych), zatem konieczne jest wykazanie przez skarżącego, że wykonawcy przysługują prawa autorskie, którymi zadysponował na jego rzecz”

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt II UK 548/13

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO – ORZECZNICTWO - PRZYKŁADY

2. Tłumaczenia

„Zakład może - wbrew nazwie umowy - zakwalifikować pracę tłumacza języka obcego jako umowę o świadczenie usług, a nie umowę o dzieło, gdy oparta jest na długookresowym zatrudnieniu i polega na powtarzalnym wykonywaniu tłumaczeń dokumentów związanych z bieżącą działalnością firmy, za stałym (miesięcznym) wynagrodzeniem”

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r., sygn. akt II UK 315/10

3. Nauka języków obcych

„obowiązków polegających na przygotowaniu i przeprowadzeniu zajęć - choćby w oparciu o samodzielnie wybrane i przystosowane materiały dydaktyczne, a nie narzucony z góry program - nie można uznać za dzieło, ponieważ nie przynoszą one konkretnego, samoistnego, oznaczonego rezultatu. Określony rezultat umowy o dzieło powinien mieć indywidualny charakter i niezależny od działania wykonawcy byt, wiążący się z możliwością uzyskania samodzielnej wartości w obrocie. Dzieło musi przy tym istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu. Powyższego z całą pewnością nie można powiedzieć o przedmiocie umów zawartych przez skarżącą z zainteresowaną. W przypadku przeprowadzenia zajęć szkoleniowych z języka obcego, nawet w oparciu o samodzielnie przygotowany program i pomoce naukowe, nie występuje rezultat ucieleśniony w jakiegokolwiek postaci. Jest to wyłącznie staranne działanie wykonawcy umowy, który stosownie do posiadanej wiedzy, ma ją przekazać kursantom”

wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1785/12

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO – ORZECZNICTWO - PRZYKŁADY

3. Nauka języków obcych

„w przypadku przeprowadzenia cyklu zajęć dydaktycznych z języka obcego nie występuje żaden rezultat uwidoczniiony w jakiegokolwiek postaci materialnej lub niematerialnej. Nie ma także podstaw do konstruowania ewentualnej odpowiedzialności za wady "dzieła", lektor nie może bowiem zobowiązać się do tego, że jego uczeń z całą pewnością opanuje język na zakładanym poziomie, gdyż jest to kwestia indywidualnych zdolności, ambicji i wysiłku każdego słuchacza. Praca lektora polega na starannym działaniu, aby stosownie do założeń programowych przekazać określony zasób wiedzy uczestnikom kursu, motywować ich do nauki, sprawdzać postępy itp. Poziom opanowania materiału i umiejętności uczestników kursów językowych w żadnym razie nie stanowi rezultatu w znaczeniu art. 627 k.c. Nadto liczba wykonywanych godzin zajęć nadaje im charakter czynności powtarzalnych. Oczywistym jest przy tym, że na każdym kursie dobór teorii, metod edukacyjnych, sposobu prowadzenia konwersacji itp. jest zindywidualizowany przez lektora, ale nie zmienia to typowej usługi edukacyjnej w umowę rezultatu. Wkład w postaci wysiłku intelektualnego, wymaganego przy każdej pracy umysłowej, jest elementem obowiązku starannego działania”

wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 czerwca 2013 r., sygn. akt III AUa 1511/12

4. Organizacja i przeprowadzenie egzaminu

„nie można podzielić zarzutu skarżącego, iż w sprawie rezultatem umowy o dzieło może być również organizacja i przeprowadzenie egzaminu, w których uczestniczył zainteresowany jako członek komisji egzaminacyjnej. Analiza jego obowiązków z tym związanych wykazała bowiem, że wykonywał on typowe czynności, co do których wymagana jest staranność, a nie konkretny efekt. Jego obowiązki polegały bowiem na: weryfikacji stanu technicznego maszyn, na których były przeprowadzane egzaminy, kontroli zabezpieczenia terenu, zgodnie z wymogami Instytutu (...) oraz na przeprowadzaniu części praktycznej egzaminu.”

wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 25 września 2013 r., sygn. akt III AUa 271/13

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO – ORZECZNICTWO - PRZYKŁADY

Organizacja i przeprowadzenie egzaminu

„w przypadku sporządzenia protokołu z egzaminu, wypisania świadectw, wręczenia książeczek operatorom maszyn roboczych nie występuje jakikolwiek rezultat, o którym mowa w treści art. 627 k.c. Natomiast opisane czynności cechuje wyłącznie staranne działanie, polegające na technicznym i pomocniczym wypełnieniu dokumentów według określonego załącznika. Tym samym czynności wykonywane przez zainteresowanego to typowe i rutynowe zadania związane z wypisywaniem dokumentów. Do tego rodzaju pracy nie jest konieczny indywidualny wkład pracy intelektualnej, bowiem jej specyfika polega na starannym wypełnieniu poszczególnych rubryk, tak by zawierały właściwe wpisy. Wykonanie przedmiotu umowy nie pozwala na daleką idącą swobodę wykonawcy. Nie jest też związane z posiadaniem osobistych przymiotów przez zainteresowanego. Również kolejne czynności związane z organizacją i przeprowadzeniem egzaminu, a dotyczące sprawdzenia dokumentów kandydatów na operatorów, sporządzenia protokołu zbiorczego, zarejestrowania uprawnień i przekazania dokumentów do (...) obliuguje jedynie do starannego działania. W tym wypadku również nie powstaje dzieło w rozumieniu przepisu 627 k.c.”

wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 31 lipca 2013 r., sygn. akt III AUa 120/13

5. Prowadzenie zajęć sportowych i treningów

„zawarta przez strony umowa była typową umową starannego działania, zainteresowany miał bowiem zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą popartą długoletnim doświadczeniem uczyć dzieci pływania. Płatnik składek nie oczekiwał jednak skutecznego nauczania każdego dziecka pływania przez zainteresowanego, w żaden sposób nie dokonywał odbioru dzieła, nie uzależniał wypłaty wynagrodzenia od opanowania umiejętności przez dzieci. Zainteresowany nie ponosił odpowiedzialności za wady dzieła”

wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1096/12

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO – ORZECZNICTWO - PRZYKŁADY

7. Przygotowanie prelekcji reklamowych

„sporne umowy nie były umowami o dzieło z uwagi na to, że przedmiot umów nie stanowił konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu - dzieła. Stronom umowy nie chodziło bowiem o "rezultat usługi", ale o same usługi, polegające na dokonywaniu przez zainteresowaną czynności faktycznych, które miały doprowadzić do udziału w prelekcji określonej ilości osób, a w konsekwencji do znalezienia potencjalnych nabywców produktów firmy”

wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 11 kwietnia 2013 r., sygn. akt III AUa 1327/12

8. Sprzątanie budynków i terenów wokół nich

„należy wskazać, iż czynności będące przedmiotem spornej umowy nie są czynnościami przynoszącymi konkretny rezultat, możliwy do obiektywnej weryfikacji. Nie jest możliwe określenie - a co więcej nie określa tego umowa - jaki rezultat materialny (rzecz czy zespół rzeczy) lub niematerialny - miałby powstać w efekcie wykonywania tychże czynności (innymi słowy, co miałyby stanowić dzieło). (...) umowa kładła nacisk - nie na pożądany efekt pracy zainteresowanego, lecz na okoliczność, że w określonym czasie ma on wykonać konkretne prace. (...) celem umów były ogólnie pojmowane czynności sprzątania - same w sobie, a nie określony rezultat tych czynności. Podkreślić przy tym należy, że sam fakt, że przy zachowaniu należytej staranności określone działania prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu nie przesądza o możliwości zakwalifikowania tych umów jako umów o dzieło. Nadto, przeciwko uznaniu przedmiotowych umów za umowy o dzieło przemawia fakt, że nie istnieje możliwość poddania kontroli efektów pracy zainteresowanego pod kątem osiągnięcia konkretnego, zindywidualizowanego rezultatu. Stan w postaci uprzątnięcia określonych pomieszczeń nie jest możliwy do weryfikacji w oparciu o jednostki metryczne, czy też przez porównanie z istniejącym wzorem, z wykorzystaniem planów, rysunków lub przez opis. W odniesieniu do czynności polegających na sprzątaniu istotne jest bowiem ich wykonywanie z zachowaniem należytej staranności.”

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO – ORZECZNICTWO - PRZYKŁADY

9. Aktualizacja i dostosowanie materiałów szkoleniowych

„umowa, której przedmiotem jest wykonanie dzieła polegającego na aktualizacji i dostosowaniu materiałów szkoleniowych z zakresu "Warsztatów psychologicznych" oraz przeprowadzeniu na ich podstawie zajęć na kursie przygotowującym do mianowania na urzędnika Służby Cywilnej nie jest umową o dzieło, bowiem "forma prowadzenia zajęć, nie może być uznana za umowę o dzieło albowiem nie wynikał z niej obiektywnie uchwytne i pewny rezultat. Wykonywanie zaś określonych czynności, w tym jak zeznał zainteresowany, powtarzających się, stanowiło umowę zlecenia"

wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 września 2014 r., sygn. akt III AUa 543/14

10. Zajęcia terapeutyczne

„nie stanowi umowy o dzieło umowa o przeprowadzenie zajęć terapeutycznych w ramach programu rehabilitacyjnego, w której zainteresowana zobowiązała się do osobistego prowadzenia terapii logopedycznej”, bowiem „z tak określonego celu umowy - rehabilitacja logopedyczna dzieci - nie mógł wynikać obiektywnie osiągalny i pewny rezultat. Chodziło więc o wykonanie określonych czynności (szeregu powtarzających się czynności) bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie. Zatem przedmiotem umów były określone czynności, a nie ich wynik, co przesądza o ich kwalifikacji jako umów starannego działania - umów o świadczenie usług - art. 750 k.c."

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2013 r., sygn. akt II UK 157/13

UMOWA ZLECENIA – UMOWA O DZIEŁO

Umowa o dzieło co do zasady nie stanowi tytułu do ubezpieczeń społecznych ani do ubezpieczenia zdrowotnego. **Wykonawca dzieła nie podlega ubezpieczeniom** pod warunkiem, że:

- nie jest to umowa zawarta z własnym pracodawcą
- nie jest wykonywana na rzecz własnego pracodawcy, jeżeli została zawarta z obcym podmiotem

Jeżeli wykonawca podpisał umowę o dzieło z własnym pracodawcą lub wykonuje ją na jego rzecz, podlega ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu na zasadach dotyczących pracowników

Od 1 stycznia 2013 roku każda osoba nieposiadająca tytułu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych może przystąpić do tych ubezpieczeń dobrowolnie. Dotyczy to także wykonawców dzieła nieposiadających innego obowiązkowego tytułu do ubezpieczenia.

Kiedy zleceniodawca zawiera umowę o dzieło w miejsce umowy zlecenia, musi liczyć się z koniecznością korekty dokumentów ubezpieczeniowych i zapłatą składek wraz z należnymi odsetkami.

UMOWY CYWILNOPRAWNE – WYNAGRODZENIA W 2017 ROKU

Od 1 stycznia 2017 roku zmianie ulegają zasady rozliczania umów cywilnoprawnych

Regulacje te nie dotyczą m.in. umów o dzieło i agencyjnych.

UMOWY CYWILNOPRAWNE – WYNAGRODZENIA W 2017 ROKU

Od 1 stycznia 2017 roku przy umowach zlecenia oraz umowach o świadczenie usług, do których stosowane są przepisy o zleceniu, obowiązywać będzie **minimalna stawka godzinowa.**

Wprowadza ją ustawa z 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 17 sierpnia 2016 roku, poz. 1265)

UMOWY CYWILNOPRAWNE – WYNAGRODZENIA W 2017 ROKU

Nowe regulacje obejmują:

- osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą zarejestrowaną w Rzeczypospolitej Polskiej albo w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej lub państwem Europejskiego Obszaru Gospodarczego, niezatrudniające pracowników lub niezawierające umów ze zleceniobiorcami albo
- osoby fizyczne niewykonujące działalności gospodarczej, które realizują zlecenie na rzecz przedsiębiorcy albo innej jednostki organizacyjnej, w ramach prowadzonej przez te podmioty działalności

ZASADY OBOWIĄZUJĄCE OD 1 STYCZNIA 2017 ROKU - MINIMALNA STAWKA GODZINOWA

- wprowadzenie minimalnej stawki godzinowej przy umowach zlecenia i umowach o świadczenie usług, do których zastosowanie mają przepisy o zleceniu
- obowiązek stosowania stawki godzinowej zarówno wówczas, gdy zlecenie wykonuje jedna osoba, jak też wtedy, gdy usługi zobowiązuje się świadczyć kilka osób jednocześnie – wówczas każdej z tych osób trzeba zapewnić stawkę minimalną
- zakaz zrzeczenia się wynagrodzenia przez zleceniobiorcę
- nakaz wypłaty wynagrodzenia wynikającego ze stawki minimalnej w formie pieniężnej
- obowiązek wypłaty nie rzadziej niż raz w miesiącu – w przypadku umów zawartych na dłuższe okresy
- konieczność określenia sposobu potwierdzenia liczby godzin wykonywania umowy
- obowiązek przechowywania przez zleceniodawcę przez okres 3 lat od dnia, w którym wynagrodzenie stało się wymagalne, dokumentacji związanej zarówno z ustaleniem sposobu potwierdzania liczby godzin wykonywania zlecenia, jak i potwierdzeniem czasu jego realizacji
- wyłączenie obowiązku stosowania przepisów o minimalnej stawce godzinowej do niektórych umów
- wprowadzenie kary grzywny za wypłatę wynagrodzenia w kwocie niższej, niż minimalna stawka godzinowa

UMOWY CYWILNOPRAWNE – WYNAGRODZENIA W 2017 ROKU – MINIMALNA STAWKA

Jeżeli wysokość wynagrodzenia ustalonego w umowie zlecenia lub umowie o świadczenie usług nie zapewni wykonawcy za każdą godzinę pracy co najmniej minimalnej stawki godzinowej, będzie mu przysługiwać wynagrodzenie w wysokości obliczonej z uwzględnieniem minimalnej stawki godzinowej

Udokumentowanie zapewnienia stawki godzinowej w tej wysokości wymaga zapisywania liczby godzin w pracy w ramach zlecenia lub umowy o świadczenie usług, a zasady ustalania liczby tych godzin powinny się znaleźć w samej umowie.

W przypadku braku umownych ustaleń zleceniobiorca musi przedłożyć w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej, w terminie poprzedzającym wypłatę wynagrodzenia, informację o liczbie godzin wykonania zlecenia, tak by zleceniodawca mógł za nie zapłacić.

UMOWY CYWILNOPRAWNE – WYNAGRODZENIA W 2017 ROKU – POTWIERDZENIE LICZBY GODZIN

W przypadku umowy zawartej ustnie, zleceniodawca przed rozpoczęciem wykonania zlecenia potwierdzi zleceniobiorcy w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej, ustalenia co do sposobu potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia.

W sytuacji braku takiego potwierdzenia podstawą ustalenia liczby godzin będzie stosowna informacja przedłożona przez zleceniobiorcę w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej, również w terminie poprzedzającym termin wypłaty wynagrodzenia.

**UMOWY CYWILNOPRAWNE – WYNAGRODZENIA W 2017 ROKU –
MINIMALNA STAWKA WYNAGRODZENIA**

„[...] minimalna stawka godzinowa będzie wzrastała w stopniu równym wzrostowi minimalnego wynagrodzenia ustalanego dla pracowników.

Od 1 stycznia 2017 roku przy kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę wynoszącej 2000 zł, wprowadzana minimalna stawka godzinowa dla określonych umów cywilnoprawnych wynosić będzie – zgodnie z przepisami ustawy – 13,00 zł za godzinę [...].”

(wyjaśnienia MRPiPS z 21 lipca 2016 roku)

**UMOWY CYWILNOPRAWNE – WYNAGRODZENIA W 2017 ROKU –
MINIMALNA STAWKA WYNAGRODZENIA**

WYJĄTKI

umowy, w których **zleceniobiorca ma pełną swobodę
decydowania o miejscu i czasie wykonania
zlecenia/świadczenia usług,**

a przysługujące mu wynagrodzenie jest w całości uzależnione
wyłącznie od rezultatu prac, często z wynagrodzeniem
rozliczanym po ukończeniu umowy

**UMOWY CYWILNOPRAWNE – WYNAGRODZENIA W 2017 ROKU –
MINIMALNA STAWKA WYNAGRODZENIA**

Fakt, że ustawa o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu
za pracę oraz niektórych innych ustaw
nie wprowadziła zmian do Kodeksu cywilnego
w zakresie wynagrodzenia zleceniobiorców, będzie mógł
powodować trudności interpretacyjne dotyczące umów wcześniej
zawartych, a rozliczanych i wypłacanych w 2017 roku

**OBLICZANIE WYNAGRODZENIA
Z UMÓW CYWILNOPRAWNYCH
W 2017 ROKU**

Zasady naliczania odpłatności za prace wykonaną na podstawie umów cywilnoprawnych

Rodzaj odpłatności umowy	Kiedy występuje dany rodzaj odpłatności
Określona kwotowo	<p>Jeżeli w zawartej umowie strony ustalają, że za wykonaną pracę zleceniobiorca otrzyma określone w umowie wynagrodzenie.</p> <p>W przypadku umowy zawieranej na dłuższy okres lub na czas nieokreślony, odpłatność może być ustalona jako stała kwota za miesiąc lub za inny okres</p>
Określona w kwotowej stawce godzinowej	<p>Jeżeli przy zawieraniu umowy strony ustalą, że za każdą przepracowaną godzinę zleceniobiorca będzie otrzymywał stałą stawkę wynagrodzenia, np. przedmiotem umowy zlecenia jest mycie okien, a za godzinę pracy zleceniobiorca otrzyma 15,00 zł wynagrodzenia</p>
Określana w stawce akordowej	<p>Jeżeli w zawartej umowie zlecenia strony ustalą, że za wykonanie określonego elementu lub elementów bądź wykonanie określonej rzeczy, zleceniobiorcy będzie przysługiwało określone w umowie wynagrodzenie, np. w wyniku zawartej umowy zlecenia zleceniobiorca ma umyć okna u zleceniodawcy, np. za umycie jednego okna została ustalona stawka w wysokości 20,00 zł</p>
Określona prowizyjnie	<p>Jeżeli w umowie zlecenia odpłatność jest ustalona jako określony procent od wartości, np. w wyniku zawartej umowy zlecenia zleceniobiorca ma podpisywać w imieniu zleceniodawcy umowy na założenie karty kredytowej. Odpłatność z tego tytułu została ustalona jako 50,00 zł od każdego podpisanego wniosku o wydanie karty kredytowej</p>

Przykłady przychodów zwolnionych i niezwolnionych ze składek u zleceniobiorców

Przychody zleceniobiorcy zwolnione z oskładkowania	Przychody, do których zwolnienia nie mają zastosowania
Nagrody jubileuszowe, pod warunkiem, że w danym zakładzie pracy zostały określone zasady ich przyznawania (regulamin, umowa, układ zbiorowy) i zgodnie z tymi zasadami, przysługują one nie częściej niż co 5 lat (§2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia składkowego)	Odszkodowania wypłacone byłym zleceniobiorcom z tytułu zakazu konkurencji po rozwiązaniu umowy zlecenia (§2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia składkowego)
Odprawy emerytalno-rentowe (§2 ust. pkt 2 rozporządzenia składkowego)	Odprawy dla powołanych do zasadniczej służby wojskowej (§2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia składkowego)
Odprawy, odszkodowania, rekompensaty z tytułu wygaśnięcia lub rozwiązania umowy zlecenia (§2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia składkowego) – ze składek na ubezpieczenia zleceniobiorców mogą być wyłączone m.in. odprawy, odszkodowania i rekompensaty wypłacone z tytułu wygaśnięcia lub rozwiązania umowy zlecenia, w tym z tytułu zwrotu kosztów lub naprawienia szkody wynikłej z powodu wypowiedzenia umowy zlecenia, pod warunkiem, że wypłata ma bezspornie taki charakter	Odszkodowanie za utratę lub uszkodzenie w związku z wypadkiem przy pracy przedmiotów osobistego użytku oraz przedmiotów niezbędnych do wykonywania pracy (§1 ust. 1 pkt. 7 rozporządzenia składkowego)

Przykłady przychodów zwolnionych i niezwolnionych ze składek u zleceniobiorców

Przychody zleceniobiorcy zwolnione z oskładkowania	Przychody, do których zwolnienia nie mają zastosowania
Wartość świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów bhp, ekwiwalenty pieniężne za pranie odzieży roboczej, używanie odzieży i obuwia własnego zamiast roboczego oraz wartość otrzymanych przez zleceniobiorców bonów, talonów, kuponów lub innych dowodów uprawniających do otrzymania na ich podstawie napojów alkoholowych, posiłków oraz artykułów spożywczych (§2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia składkowego)	Kwota z tytułu zwrotu kosztów przeniesienia służbowego oraz zasiłki na zagospodarowanie i osiedlenie w związku z przeniesieniem służbowym (§2 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia składkowego)
Ekwiwalenty pieniężne za używane przy wykonywaniu prac zleconych narzędzia, sprzęt, materiały będące własnością zleceniobiorcy (§2 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia składkowego)	Świadczenie urlopowe (§2 ust. 1 pkt 21 rozporządzenia składkowego)
Wartość ubioru służbowego (umundurowania), którego używanie należy do obowiązków zleceniobiorcy lub ekwiwalent pieniężny za ten ubiór (§2 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia składkowego)	Środki otrzymywane np. w zakładach pracy chronionej na rehabilitację zawodową, społeczną, leczniczą osób niepełnosprawnych na podstawie odrębnych przepisów czy z zakładowego funduszu rehabilitacji (§2 ust. 1 pkt 23 rozporządzenia składkowego)

Przykłady przychodów zwolnionych i niezwolnionych ze składek u zleceniobiorców

Przychody zleceniobiorcy zwolnione z oskładkowania	Przychody, do których zwolnienia nie mają zastosowania
Wartość sfinansowanych przez zleceniodawcę posiłków udostępnionych zleceniobiorcom do spożycia bez prawa do ekwiwalentu z tego tytułu – do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 190,00 zł (§2 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia składkowego)	Wartość świadczeń przyznanych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego zleceniobiorcy (§2 ust. 1 pkt 29 rozporządzenia składkowego)
Diety i inne należności z tytułu podróży służbowej – o ile wynika to z treści zawartej umowy cywilnoprawnej (§2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia składkowego)	
Zwrot kosztów używania w jazdach lokalnych przez zleceniobiorcę na potrzeby zleceniodawcy, pojazdów niebędących własnością zleceniodawcy – do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego albo do wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej przy zastosowaniu stawek za 1 km przebiegu pojazdu (§2 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia składkowego)	

Przykłady przychodów zwolnionych i niezwolnionych ze składek u zleceniobiorców

Przychody zleceniobiorcy zwolnione z oskładkowania	Przychody, do których zwolnienia nie mają zastosowania
<p>Część wynagrodzenia zleceniobiorców oddelegowanych do pracy za granicą, w wysokości równowartości diety przysługującej za każdy dzień pobytu, określonej w odrębnych przepisach (§2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia składkowego)</p>	
<p>Świadczenia z ZFŚS, jeżeli regulamin wymienia zleceniobiorców jako osoby uprawnione do korzystania z funduszu i są spełnione pozostałe niezbędne warunki do zastosowania wyłączenia, m.in. stosowanie kryterium socjalnego przy udzielaniu świadczeń z ZFŚS (§2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia składkowego)</p>	
<p>Zapomogi losowe z tytułu indywidualnych zdarzeń, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci (§2 ust. 1 pkt 22 rozporządzenia składkowego)</p>	

WAŻNE

Obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i zdrowotne z tytułu wykonywania umów cywilnoprawnych trwają

- od dnia wskazanego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy
- w odniesieniu do osób współpracujących – od dnia rozpoczęcia współpracy przy wykonywaniu danej umowy do dnia jej zakończenia

Zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego dokonuje podmiot zatrudniający w terminie **7 dni** od daty powstania obowiązku ubezpieczeń na druku **ZUS ZUA** lub **ZUS ZZA** z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się cyframi **04 11**

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne zleceniobiorców:

- przychód osiągnięty z umowy zlecenia – jeżeli w umowie określono przychód w wysokości kwotowej, w kwotowej stawce godzinowej, akordowej lub prowizyjnie, ze składek są wówczas zwolnione zasiłki ubezpieczenia społecznego oraz niektóre składniki przychodu wymienione w § 2 ust. 1 rozporządzenia składkowego
- kwota minimalnego wynagrodzenia (zmniejszana proporcjonalnie do liczby dni podlegania ubezpieczeniom) – jeżeli przychód określono w inny sposób lub w ogóle go nie określono

Podstawa wymiaru składki na **ubezpieczenie zdrowotne** zleceniobiorców:

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne zleceniobiorcy należy ustalać tak samo, jak na ubezpieczenia społeczne, przy czym **należy ją pomniejszyć** o składki na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez zleceniobiorcę.

Raporty ZUS

- Za każdy miesiąc, w którym zleceniobiorca podlegał ubezpieczeniom społecznym i/lub zdrowotnemu, należy przekazać do ZUS raport imienny składkowy na drukach **ZUS RCA** lub **ZUS RZA**
- W przypadku niezyskania przychodu w danym miesiącu, należy jako podstawę wymiaru składek podać **kwotę zerową**.
- W przypadku przerw w ubezpieczeniu, np. z powodu pobierania zasiłku chorobowego – należy za niego złożyć dodatkowo raport świadczeniowy **ZUS RSA**
- Po ustaniu ubezpieczenia płatnik ma obowiązek wyrejestrować zleceniobiorcę, składając formularz **ZUS ZWUA** w terminie **7 dni** od ustania tytułu do ubezpieczeń.

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

W celu kalkulacji wynagrodzenia wypłacanego zleceniobiorcom, należy **przeprowadzić takie same działania, jak w przypadku wypłaty dla pracownika**

- **Krok 1** – ustalenie podstawy i naliczenie składek na ubezpieczenia społeczne
- **Krok 2** – ustalenie podstawy i naliczenie składek na ubezpieczeni zdrowotne
- **Krok 3** – obliczenie zaliczki na podatek lub pobranie zryczałtowanego podatku
- **Krok 4** – obliczenie wartości kwoty do wypłaty
- **Krok 5** – naliczenie wartości składek opłacanych przez płatnika – narzuty na wynagrodzenie zleceniobiorców

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

KROK 1 – obliczanie składek na ubezpieczenia społeczne – finansowanych ze środków zleceniobiorcy

Wysokość składek na ubezpieczenia społeczne wynosi odpowiednio na ubezpieczenie:

• Emerytalne	9,76%	podstawy wymiaru składki
• Rentowe	1,5%	podstawy wymiaru składki
• Chorobowe	2,45%	podstawy wymiaru składki

Ubezpieczeni zleceniobiorcy podlegają składkom na ubezpieczenia społeczne według różnych schematów ubezpieczenia.

Niektóre ubezpieczenia w jednej sytuacji są dla nich obowiązkowe, w innej już tylko dobrowolne

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

- Podstawę wymiaru składek stanowi przychód w rozumieniu podatkowym
- Przychody te mogą podlegać zwolnieniu z naliczania składek zgodnie z katalogiem zwolnień określonym w rozporządzeniu składkowym
- Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne należy zaokrąglić do pełnych groszy do dwóch miejsc po przecinku

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

KROK 2 – obliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Podstawę wymiaru składki zdrowotnej stanowi kwota podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, pomniejszona o kwotę składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe, potrąconych przez płatników ze środków zleceniobiorcy, zgodnie z przepisami ustawy systemowej

Składkę na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzaną do ZUS oblicza się w wysokości 9%, z czego:

7,75% to składka na ubezpieczenie zdrowotne odejmowana od zaliczki na podatek

1,25% to składka odejmowana od dochodu netto zleceniobiorcy

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

Naliczając **składkę na ubezpieczenie zdrowotne** należy dokonywać jej odliczenia w części 7,75% podstawy zaliczki na podatek według takich samych zasad, jak przy pracownikach – składka zdrowotna podlega ograniczeniu do wysokości naliczonej zaliczki na podatek dochodowy

Składka na ubezpieczenie zdrowotne finansowana jest ze środków zleceniobiorcy – nie stanowi dodatkowego kosztu zleceniodawcy

Zleceniodawca zobowiązany jest odprowadzić ją do ZUS składając raport imienny ZUS RCA lub ZUS RZA

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

Każdy zleceniobiorca

podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu obowiązkowo,

niezależnie od tego, ile umów zlecenia ma zawartych oraz z jakimi zbiegami tytułów do ubezpieczenia mamy do czynienia.

Każda umowa zlecenia podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Wyjątek – uczeń lub student do 26. roku życia.

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

KROK 3 – obliczanie zaliczki na podatek dochodowy

Zgodnie z art. 13 ustawy o PIT, przychodami są:

- Przychody z tytułu wykonywania usług na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło uzyskiwane wyłącznie od:
 - ✓ Osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, osoby prawnej i jej jednostki organizacyjnej oraz jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej
 - ✓ Właściciela nieruchomości, w której lokale są wynajmowane lub działającego w jego imieniu zarządcy albo administratora – jeżeli podatnik wykonuje te usługi wyłącznie dla potrzeb związanych z tą nieruchomością – z wyjątkiem przychodów uzyskanych na podstawie umów zawieranych w ramach prowadzonej przez podatnika pozarolniczej działalności gospodarczej oraz przychodów wymienionych poniżej (art. 13 pkt 8 ustawy o PIT)

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

Zgodnie z art. 13 ustawy o PIT, przychodami są

- Przychody uzyskane na podstawie umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, kontraktów menadżerskich lub umów o podobnym charakterze, w tym przychody z tego rodzaju umów zawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej – z wyjątkiem przychodów otrzymywanych przez osoby niezależnie od sposobu ich powoływania należące do składu zarządów, rad nadzorczych, komisji lub innych organów stanowiących osób prawnych (art. 13 pkt 9 ustawy o PIT)

Wynagrodzenie z tytułu zawartej umowy o dzieło z przeniesieniem autorskich praw majątkowych stanowi przychód z praw majątkowych, o którym mowa w art. 18 ustawy o PIT i niezależnie od kwoty należności wynikającej z tej umowy – należy od niego pobrać zaliczkę na podatek – nie ma tu zastosowania zryczałtowany podatek dochodowy określony w art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy o PIT

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

Koszty uzyskania przychodu

Określone są procentowo: **20% lub 50%**.

Oblicza się je pamiętając o składkach ZUS, jakie opłaca ubezpieczony.

Po naliczeniu kosztów uzyskania przychodu, należy ustalić dochód oraz podstawę opodatkowania

$$\text{Koszty} = (\text{Brutto} - \text{Składki społeczne ZUS}) \times 20\% \text{ lub } 50\%$$

$$\text{Dochód} = \text{Przychód} - \text{Koszty uzyskania przychodu}$$

$$\text{Podstawa opodatkowania} = \text{Dochód} - \text{Składki ZUS}$$

Podstawę opodatkowania zawsze zaokrągla się do pełnych złotych
w ostatnim etapie naliczeń

**Zaliczka do urzędu skarbowego = zaliczka na podatek wyliczona – kwota składki
na ubezpieczenie zdrowotne (7,5% podstawy)**

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

Ustalanie podstawy opodatkowania zleceniobiorcy

Przychód z działalności wykonywanej osobiście należy pomniejszyć o:

- Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe potrącone ze środków podatnika w danym miesiącu
- Koszty uzyskania przychodu, które wynoszą:
 - ✓ **50% uzyskanego przychodu**, ale nie więcej niż **42.764 zł** w roku podatkowym – w przypadku korzystania przez twórców z praw autorskich i artystów wykonawców z praw pokrewnych, w rozumieniu odrębnych przepisów lub rozporządzania przez nich tymi prawami
 - ✓ **20% uzyskanego przychodu** – w przypadku wykonywania umowy zlecenia lub umowy o dzieło, do których nie mają zastosowania przepisy o prawach autorskich

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

Obliczenie zaliczki na podatek zleceniobiorcy

Od przychodów z tytułu działalności wykonywanej osobiście, w tym z umów zlecenia i o dzieło, płatnik pobiera zaliczkę na podatek w wysokości **18%**, bez względu na wysokość przychodów osiągniętych przez podatnika.

Wyjątkowo płatnik może pobierać od przychodów z działalności wykonywanej osobiście zaliczkę w wysokości **32%** na wniosek podatnika (zleceniobiorcy).

Ta zasada ma zastosowanie także wtedy, gdy zleceniobiorca lub wykonawca jest jednocześnie pracownikiem tego samego płatnika.

Wówczas z każdego z tych źródeł przychodów zaliczkę na podatek należy ustalać odrębnie

**Przykładowy wzór wniosku o pobór podwyższonej
zaliczki na podatek dochodowy**

Edyta Rafalska
ul. Wierzby 5 m. 3
01-571 Warszawa

Warszawa, 5 października 2015 r.

SPINNEX sp. z o.o.
ul. Willowa 5
02-777 Warszawa

WNIOSEK

Wnoszę o pobieranie od osiągniętych przeze mnie przychodów z tytułu umowy cywilnoprawnej/
kontraktu menedżerskiego* 32% zaliczki na podatek dochodowy, począwszy od października
2015 r.

Edyta Rafalska

* *niepotrzebne skreślić*

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

Podatek zryczałtowany

Od niektórych przychodów z działalności wykonywanej osobiście (m.in. z umowy zlecenia, umowy o dzieło) osiągniętych przez osobę niebędącą pracownikiem płatnika, pobiera się **zryczałtowany podatek dochodowy**, jeżeli kwota należności określona w umowie nie przekroczy **200 zł**.

Zryczałtowany podatek dochodowy należy pobierać w wysokości **18% przychodu niepominięzonego o koszty jego uzyskania ani o potrącone ze środków podatnika składki na ubezpieczenia społeczne**. Ponadto od kwoty podatku nie można odliczać składki zdrowotnej.

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

PRZYKŁAD

Magda C. będąca studentką w październiku 2016 r. zawarła 2 umowy zlecenia z firmą, która nie jest jej pracodawcą. Wartość tych umów wyniosła odpowiednio 190 zł i 120 zł. Od obu umów firma ma obowiązek odprowadzić 18% zryczałtowany podatek, który wynosi:

- 34 zł przy umowie o wartości 190 zł,*
- 22 zł przy umowie o wartości 120 zł.*

Istotne jest to, że ryczałt można stosować wówczas, gdy wynagrodzenie w umowie zlecenia zostało określone kwotowo. Gdy umowa lub umowy zawarte z osobą niebędącą pracownikiem płatnika nie określają wprost kwoty należności, a wyłącznie sposób jej wyliczenia (np. jako iloczyn stawki godzinowej i czasu pracy), nie ma zastosowania zryczałtowana forma opodatkowania. Od należności z takich umów (bez względu na ich wysokość) należy pobierać zaliczkę na podatek. O konieczności naliczenia podatku zryczałtowanego przesądza zatem sama treść umowy.

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

PRZYKŁAD

Firma zawarła z malarzem umowę zlecenia na pomalowanie 3 pomieszczeń w jej siedzibie. Strony określiły w umowie wynagrodzenie w wysokości 20 zł za godzinę pracy. Malarz pomalował w ciągu miesiąca tylko jedno pomieszczenie i otrzymał od zleceniodawcy 190 zł.

W tej sytuacji od wskazanej kwoty powinna być obliczona i pobrana zaliczka na podatek dochodowy, a nie ryczałt.

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

KROK 4 – obliczanie wynagrodzenia do zapłaty

Od wynagrodzenia brutto określonego w umowie zlecenia odejmujemy kwoty:

- Składek społecznych opłacanych przez ubezpieczonego
- Składki zdrowotnej – pełnej 9% opłacanej przez ubezpieczonego
- Zaliczki na podatek dochodowy pomniejszonej o 7,75% składki na ubezpieczenie zdrowotne podlegającej odliczeniu od podatku

Po uzyskaniu kwoty netto wynagrodzenia z umowy zlecenia mogą być dokonane potrącenia na podstawie tytułów wykonawczych w ramach egzekucji sądowej lub administracyjnej albo na podstawie ustaleń pomiędzy zleceniobiorcą i zleceniodawcą

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE

KROK 5 – obliczenie kosztów zleceniodawcy – składki ZUS, FP I FGŚP

Wysokość składek na ubezpieczenia społeczne finansowane ze środków zleceniodawcy wynosi:

- Emerytalne – 9,76% podstawy wymiaru składki
- Rentowe – 6,5% podstawy wymiaru składki
- Wypadkowe – xxx% podstawy wymiaru składki
- Fundusz Pracy 0 2,45% podstawy wymiaru składki
- Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 0,1% podstawy wymiaru składki

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE – Fundusz Pracy

WAŻNE

Należy pamiętać o ograniczeniu rocznej podstawy naliczania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zmianach podstawy do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego oraz zwolnieniu z naliczania składek na FP i FGŚP

UWAGA

W przypadku osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, agencyjnej, albo innej umowy o świadczenie usług, składkę na Fundusz Pracy opłacają wyłącznie płatnicy posiadający status pracodawcy lub płatnicy będący jednostkami organizacyjnymi.

Tym samym, zleceniodawcy będący osobami fizycznymi, jeśli nie zatrudniają ani jednego pracownika, nie są zobowiązani do opłacania składek na Fundusz Pracy za osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE – Fundusz Pracy

Składkę na Fundusz Pracy opłaca się za zleceniobiorcę pod warunkiem, że:

- Zleceniobiorca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym – art. 107 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia)
- Podstawa wymiaru składek na przedmiotowe ubezpieczenia wynosi w przeliczeniu na okres miesiąca co najmniej tyle, ile minimalne wynagrodzenie za pracę – art. 104 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia
- Zleceniobiorca nie osiągnął wieku wynoszącego co najmniej 55 lat w przypadku kobiety i co najmniej 60 lat w przypadku mężczyzny – art. 104b ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia

Zgodnie ze stanowiskiem ZUS, w przypadku wykonywania umowy cywilnoprawnej przez niepełny miesiąc, nie dokonuje się przeliczenia przychodu na okres miesiąca.

Stosowne przeliczenie powinno być dokonane, gdy umowa zlecenia (agencyjna lub inna umowa o świadczenie usług) zawierana jest na kilka miesięcy, z określonym w umowie wynagrodzeniem za pracę w stawce miesięcznej.

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE – Fundusz Pracy

W sytuacji gdy zleceniobiorca wykonywał pracę przez niepełny miesiąc, np. z uwagi na rozpoczęcie lub zakończenie wykonywania umowy zlecenia w trakcie miesiąca, chorobę lub inną nieobecność w pracy, za który uzyskał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości niższej od minimalnego wynagrodzenia za pracę, należy ustalić ile wyniosłaby podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, gdyby wykonywał on pracę przez cały miesiąc.

Jeżeli ustalona w ten sposób wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe będzie co najmniej równa kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę, zleceniodawca ma obowiązek opłacenia składki na Fundusz Pracy za tego zleceniobiorcę.

Jeżeli w umowie nie określono wynagrodzenia za jej wykonanie w kwotowej stawce miesięcznej, ale w kwotowej stawce godzinowej, kwotowej stawce akordowej lub prowizyjnie, o obowiązku opłacenia składki na Fundusz Pracy za zleceniobiorcę decyduje rzeczywista wysokość osiągniętego przychodu stanowiącego podstawę wymiaru tych składek.

PRZYKŁAD

Spółka XYZ z o.o. zatrudnia wyłącznie osoby na podstawie umowy zlecenia w wieku od 20 do 65 lat.

Część z tych osób podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, a ich podstawa wymiaru składek na te ubezpieczenia wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę (zarabiają więcej niż 2 400 zł miesięcznie).

Spółka ta tym samym jest obowiązana do opłacania składek na Fundusz Pracy za tych zleceniobiorców objętych ubezpieczeniem społecznym, którzy nie osiągnęli wieku wynoszącego co najmniej 55 lat – kobiety i 60 lat – mężczyźni.

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE – Fundusz Pracy

W praktyce zleceniodawcy muszą pamiętać, że **składki na Fundusz Pracy mogą być należne**, gdy w ich zakładzie podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest:

- niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę, czyli zleceniobiorca ma również inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, a łączna kwota jego przychodu wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę.

W takiej sytuacji zleceniobiorca składa **stosowne oświadczenie zleceniodawcy**, tak aby ten mógł naliczyć poprawną wysokość składek, zgodnie z art. 104 ust. 3 i 4 i art. 107 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia.

Składek na Fundusz Pracy **nie opłaca się zleceniobiorcom**, którzy podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym dobrowolnie na swój wniosek.

Zleceniodawca zobowiązany jest za każdy miesiąc kalendarzowy naliczać i opłacać składki na Fundusz Pracy **w terminie opłacania składek na ubezpieczenia społeczne**. Składki te wykazywane są w deklaracji rozliczeniowej **ZUS DRA**.

LISTY PŁAC ZLECENIOBIORCÓW W PRAKTYCE – Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Zleceniodawca nie ma obowiązku opłacania składki na FGŚP za osoby:

- objęte ubezpieczeniami społecznymi na zasadzie dobrowolności
- które ukończyły co najmniej 55 lat – kobiety i 60 lat – mężczyźni (art. 9b ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy)

Składki na FGŚP ustala się od wypłat wynagrodzenia dla zleceniobiorców stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (bez stosowania ograniczenia kwoty rocznego limitu)

Wysokość składki na FGŚP określa ustawa budżetowa – w roku 2016 została ustalona na poziomie 0,10% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

WYNAGRODZENIE WYKONAWCY DZIEŁA

Co do zasady, umowa o dzieło nie stanowi tytułu do ubezpieczeń społecznych ani zdrowotnego.

Od 1 stycznia 2013 roku każda osoba nieposiadająca tytułu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych może przystąpić do tych ubezpieczeń dobrowolnie.

Obliczając wynagrodzenie wykonawcy dzieła, należy wyliczyć jedynie:

KROK 1 – wysokość zaliczki na podatek dochodowy

KROK 2 – wysokość wynagrodzenia do zapłaty

WAŻNE

Wyjątek stanowi umowa o dzieło z własnym pracownikiem – należy obowiązkowo naliczyć wszystkie składki, tak jak przy umowie zlecenia z własnym pracownikiem.

Statusu „własnego pracownika” w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach społecznych nie posiada osoba przebywająca na urlopie wychowawczym, macierzyńskim lub bezpłatnym, dla której jedynym tytułem do ubezpieczeń jest pobieranie zasiłku macierzyńskiego.

Umowa zlecenia z obcym pracownikiem przy co najmniej minimalnym wynagrodzeniu

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Dobrowolne
Rentowe	Dobrowolne
Chorobowe	Nie
Wypadkowe	Tak, przy dobrowolnych składkach na u. emerytalne i rentowe
Zdrowotne	Tak
FP	Nie
FGŚP	Nie
Podatek	Tak

Umowa zlecenia z obcym pracownikiem bez co najmniej minimalnego wynagrodzenia

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Tak
Rentowe	Tak
Chorobowe	Dobrowolne
Wypadkowe	Tak
Zdrowotne	Tak
FP	Tak, jeżeli przychód wynosi co najmniej wynagrodzenie minimalne w przeliczeniu na miesiąc
FGŚP	Tak
Podatek	Tak

Umowa zlecenia z uczniem lub studentem do 26. roku życia

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Nie
Rentowe	Nie
Chorobowe	Nie
Wypadkowe	Nie
Zdrowotne	Nie
FP	Nie
FGŚP	Nie
Podatek	Tak

Umowa zlecenia z uczniem lub studentem do 26. roku życia zawarta z własnym pracodawcą lub wykonywana na rzecz pracodawcy

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Tak
Rentowe	Tak
Chorobowe	Tak
Wypadkowe	Tak
Zdrowotne	Tak
FP	Tak, jeżeli przychód łącznie z wynagrodzeniem ze stosunku pracy wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie
FGŚP	Tak
Podatek	Tak

**Umowa o dzieło z własnym pracownikiem zatrudnionym na podstawie
stosunku pracy w danym zakładzie pracy**

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Tak
Rentowe	Tak
Chorobowe	Tak
Wypadkowe	Tak
Zdrowotne	Tak
FP	Tak, jeżeli przychód łącznie w z wynagrodzeniem ze stosunku pracy wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie
FGŚP	Tak
Podatek	Tak

Umowa o dzieło z obcym pracownikiem zatrudnionym na podstawie stosunku pracy w innym zakładzie pracy

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Nie
Rentowe	Nie
Chorobowe	Nie
Wypadkowe	Nie
Zdrowotne	Nie
FP	Nie
FGŚP	Nie
Podatek	Tak

**Umowa o dzieło z własnym pracownikiem przebywającym na urlopie wychowawczym,
macierzyńskim lub bezpłatnym**

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Nie
Rentowe	Nie
Chorobowe	Nie
Wypadkowe	Nie
Zdrowotne	Nie
FP	Nie
FGŚP	Nie
Podatek	Tak

**Umowa zlecenia z własnym pracownikiem przebywającym na urlopie
macierzyńskim lub rodzicielskim**

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Nie
Rentowe	Nie
Chorobowe	Nie
Wypadkowe	Nie
Zdrowotne	Tak
FP	Nie
FGŚP	Nie
Podatek	Tak

Umowa zlecenia z emerytem lub rencistą jako jedyny tytuł do ubezpieczeń

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Tak
Rentowe	Tak
Chorobowe	Dobrowolne
Wypadkowe	Tak
Zdrowotne	Tak
FP	Tak, jeżeli przychód wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie
FGŚP	Tak
Podatek	Tak

Umowa zlecenia z emerytem lub rencistą zawarta z własnym pracodawcą

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Tak
Rentowe	Tak
Chorobowe	Tak
Wypadkowe	Tak
Zdrowotne	Tak
FP	Tak, jeżeli przychód łącznie z wynagrodzeniem ze stosunku pracy wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie
FGŚP	Tak
Podatek	Tak

**Umowa zlecenia z obcym pracownikiem będącym emerytem lub rencistą wykonywana
nie na rzecz własnego pracodawcy**

Rodzaj ubezpieczenia	Czy obowiązuje składka?
Emerytalne	Dobrowolne
Rentowe	Dobrowolne
Chorobowe	Nie
Wypadkowe	Tak, jeśli emerytalne i rentowe
Zdrowotne	Tak
FP	Nie
FGŚP	Nie
Podatek	Tak

OBOWIĄZEK PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM I UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU W 2016 ROKU

Podmiot ubezpieczenia	Tytuł ubezpieczenia	Rodzaj ubezpieczenia			
		Emerytalne	Rentowe	Chorobowe	Wypadkowe
Pracownik	Umowa zlecenia* zawarta z własnym pracodawcą i niewykonywana na jego rzecz – wynagrodzenie z umowy o pracę jest niższe od minimalnego	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Dobrowolne	Obowiązkowe
	Umowa zlecenia zawarta z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
Osoba niemająca innego tytułu ubezpieczenia	Umowa zlecenia jest jedynym tytułem do ubezpieczeń	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Dobrowolne	Obowiązkowe
Od 1 stycznia 2016 roku osoba mająca zawartą wcześniej umowę zlecenia, z której otrzymuje wynagrodzenie równe co najmniej	Kolejna zawarta równoległe umowa zlecenia	Dobrowolne	Dobrowolne	Nieobowiązkowe	Obowiązkowe jeżeli osoba zainteresowana przystąpiła do dobrowolnych ubezpieczeń

OBOWIĄZEK PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM I UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU W 2016 ROKU – c.d.

Podmiot ubezpieczenia	Tytuł ubezpieczenia	Rodzaj ubezpieczenia			
		Emerytalne	Rentowe	Chorobowe	Wypadkowe
Od 1 stycznia 2016 roku osoba mająca zawartą wcześniej umowę zlecenia, z której otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego	Kolejna zawarta umowa zlecenia	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Dobrowolne	Obowiązkowe jeżeli osoba zainteresowana przystąpiła do dobrowolnych ubezpieczeń
Emeryt lub rencista zatrudniony na umowę o pracę	Umowa zlecenia z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
Osoby, które nie są zatrudnione na umowę o pracę u zamawiającego dzieło	Umowa o dzieło	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe

OBOWIĄZEK PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM I UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU W 2016 ROKU – c.d.

Podmiot ubezpieczenia	Tytuł ubezpieczenia	Rodzaj ubezpieczenia			
		Emerytalne	Rentowe	Chorobowe	wypadkowe
Pracownik	Umowa o dzieło zawarta z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
Osoba niemająca zawartej innej umowy cywilnoprawnej i niebędąca pracownikiem	Umowa o dzieło	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe
Emeryt/rencista zatrudniony na umowę o pracę	Umowa o dzieło zawarta z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe

OBOWIĄZEK PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM I UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU W 2016 ROKU – c.d.

Podmiot ubezpieczenia	Tytuł ubezpieczenia	Rodzaj ubezpieczenia			
		Emerytalne	Rentowe	Chorobowe	wypadkowe
Emeryt/rencista zatrudniony na umowę o pracę	Umowa o dzieło zawarta nie z własnym pracodawcą i niewykonywana na jego rzecz	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe
Osoba pobierająca zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego	Umowa o dzieło	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe
Osoba przebywająca na urlopie wychowawczym z innego tytułu (np. stosunku pracy)	Umowa zlecenia	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Dobrowolne	Obowiązkowe

OBOWIĄZEK PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM I UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU W 2016 ROKU – c.d.

Podmiot ubezpieczenia	Tytuł ubezpieczenia	Rodzaj ubezpieczenia			
		Emerytalne	Rentowe	Chorobowe	wypadkowe
Uczeń i student do 26 lat	Umowa zlecenia	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe
Uczeń i student do 26 lat	Umowa o dzieło	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe	Nieobowiązkowe
Od 1 stycznia 2015 członek Rady Nadzorczej otrzymujący wynagrodzenie i który nie ma miejsca zamieszkania w PL		Obowiązkowo	Obowiązkowo	Nieobowiązkowo	Nieobowiązkowo
Od 1 stycznia 2015 roku członek Rady Nadzorczej, który nie otrzymuje wynagrodzenia i który nie ma miejsca zamieszkania w PL		Nieobowiązkowo	Nieobowiązkowo	Nieobowiązkowo	Nieobowiązkowo
Od 1 stycznia 2015 roku członek Rady Nadzorczej otrzymujący wynagrodzenie i mający miejsce zamieszkania w PL	Umowa zlecenia bez względu na to, z kim zawarta	Obowiązkowo	Obowiązkowo	Obowiązkowo	Obowiązkowo

PROBLEMY PRAKTYCZNE

Od 1 stycznia 2016 roku każdy zleceniodawca, zatrudniający zleceniobiorcę, który wykonuje więcej niż jedną umowę zlecenia, będzie musiał sprawdzić, czy przychód osiągnięty w danym miesiącu u poprzednich zleceniodawców osiągnął łącznie co najmniej minimalne wynagrodzenie

PRZYKŁAD

Zleceniobiorca wykonuje na rzecz kilku firm pracę polegającą na tłumaczeniu na język polski instrukcji różnych urządzeń domowych. Jego zarobki nie są stałe i wahają się od 500 zł do 1000 zł w miesiącu u każdego ze zleceniodawców.

Do końca 2015 roku podlegał ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu umowy zawartej z pierwszym zleceniodawcą, zaś z pozostałych tytułów odprowadzana była tylko składka zdrowotna.

W styczniu 2016 roku zleceniobiorca wykonywał pracę na rzecz 3 zleceniodawców, od których otrzymał wynagrodzenie:

Z tytułu pierwszej umowy – 1100,00 zł brutto

Z tytułu drugiej umowy – 980,00 zł brutto

Z tytułu trzeciej umowy – 820,00 zł brutto

U żadnego ze zleceniodawców nie osiągnął minimalnego wynagrodzenia za pracę. Jednak suma wynagrodzeń z pierwszej i drugiej umowy zlecenia wynosi 2080,00 zł, co oznacza, że z tytułu dwóch pierwszych umów należy obowiązkowo odprowadzić składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, natomiast z tytułu trzeciej umowy zleceniodawca odprowadzić powinien jedynie składkę zdrowotną.

Od 1 stycznia 2016 roku w przypadku, gdy z tytułu pierwszej umowy zlecenia osiągnięte wynagrodzenie jest niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę,

a z tytułu drugiej umowy zlecenia zleceniobiorca osiągnie przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,

tytułem do ubezpieczeń będą obie umowy, chyba że przychód z drugiej umowy zleceniobiorca otrzyma wcześniej, niż z pierwszej, a okres ich trwania będzie się pokrywał.

PRZYKŁAD

Zleceniobiorca wykonuje umowę zlecenia u jednego zleceniodawcy od czerwca 2016 roku. Ponieważ w dniu zawarcia tej umowy był to dla zleceniobiorcy jedyny tytuł do ubezpieczeń, zleceniodawca zgłosił go do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego oraz zleceniobiorca przystąpił do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, a zgłoszenie obejmowało także obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne. Z tytułu tej umowy zleceniobiorca osiąga wynagrodzenie w wysokości 1200,00 zł brutto, płatne do ostatniego dnia każdego miesiąca.

Od 1 sierpnia 2016 roku zawarł kolejną umowę zlecenia z innym zakładem pracy, gdzie osiąga przychód w wysokości 2400,00 zł brutto, również płatny do końca każdego miesiąca.

W opisanej sytuacji od 1 sierpnia 2016 obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu podlegać będzie przychód z obydwu umów, bowiem z pierwszego tytułu zleceniobiorca otrzymuje wynagrodzenie niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę.

Zleceniobiorca, jeśli nie chce być ubezpieczony z obu tytułów może zmienić tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i zdecydować, że składki na te ubezpieczenia będą odprowadzane tylko z tytułu drugiej umowy zlecenia, z której zleceniobiorca osiąga wynagrodzenie wyższe niż minimalne.

UBEZPIECZENIA CZŁONKÓW RAD NADZORCZYCH

Od 1 stycznia 2015 roku obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym zostali objęci członkowie rad nadzorczych. Nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu i chorobowemu.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe członków rad nadzorczych stanowi przychód uzyskiwany z tytułu pełnienia funkcji, łącznie z kosztami uzyskania i kwotą podatku, a płatnikiem składek jest podmiot, w którym działa rada nadzorcza – art. 18 ust. 4 pkt 10 ustawy systemowej.

Przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe członków rady nadzorczej stosuje się odpowiednio przepisy § 2-4 rozporządzenia składkowego, m.in. wyłączające z oskładkowania niektóre rodzaje przychodów (§ 5 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia składkowego)

UBEZPIECZENIA CZŁONKÓW RAD NADZORCZYCH

Do ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne członków rady nadzorczej stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem, że:

- Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki zdrowotnej nie stosuje się ograniczenia do kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy
- Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe finansowane przez członka rady nadzorczej – art. 81 ust. 1,5,6 ustawy zdrowotnej

Składkę na Fundusz Pracy opłaca się za osoby, które nie osiągnęły wieku wynoszącego co najmniej 55 lat – kobiety i co najmniej 60 lat – mężczyźni – art. 104b ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

UBEZPIECZENIA CZŁONKÓW RAD NADZORCZYCH

Członek rady nadzorczej, który otrzymuje wynagrodzenie, zawsze podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym. Z obowiązku ubezpieczeń nie zwalnia go wykonywana równocześnie umowa o pracę, umowa zlecenia czy też prowadzona jednocześnie działalność gospodarcza.

Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają także osoby, które mają ustalone prawo do emerytury lub renty.

W przypadku, gdy dana osoba jest członkiem kilku rad nadzorczych i z tytułu sprawowania tej funkcji otrzymuje wynagrodzenie, to z tytułu pełnienia funkcji w każdej z tych rad, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, a także ubezpieczeniu zdrowotnemu, gdy ma miejsce zamieszkania w RP.

Kody tytułu ubezpieczenia członków rady nadzorczej od 1 stycznia 2015 roku

Kod	Tytuł ubezpieczenia
22 40	Członek rady nadzorczej podlegający z tego tytułu wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu
22 41	Członek rady nadzorczej podlegający z tego tytułu ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu
22 42	Członek rady nadzorczej podlegający z tego tytułu ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, niepodlegający ubezpieczeniu zdrowotnemu

OBOWIĄZKI ZLECENIODAWCY JAKO PŁATNIKA PODATKÓW

Art. 41 ust. 1 ustawy o PIT - Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i ich jednostki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które dokonują świadczeń z tytułu działalności wykonywanej osobiście określonym powyżej osobom podlegającym nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, są obowiązane jako płatnicy do poboru zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 18% lub 32%, pomniejszonej o miesięczne koszty uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenia społeczne oraz chorobowe za dany miesiąc.

Łączne zryczałtowane 50% koszty uzyskania przychodów nie mogą przekroczyć 1/2 kwoty stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej, czyli w 2016 roku kwoty 42 764 zł (art. 22 ust. 9a ustawy o PIT)

Faktycznie poniesione koszty uzyskania przychodów uwzględnia się dopiero w zeznaniu rocznym.

POBÓR ZRYCZAŁTOWANEGO PODATKU

Od uzyskanego przychodu, od którego pobiera się zryczałtowany podatek dochodowy, nie odlicza się składek na ubezpieczenia społeczne, a od podatku składki na ubezpieczenie zdrowotne, finansowanych przez podatnika

Mimo nieobliczania zaliczki na podatek dochodowy, zleceniodawca oblicza i pobiera z wynagrodzenia zleceniobiorcy składki na ubezpieczenia społeczne oraz składkę zdrowotną w wysokości 9% podstawy wymiaru.

PRZYKŁAD

Jan Kowalski w okresie od 10 do 16 września 2016 roku wykonywał umowę zlecenia jako osoba niebędąca pracownikiem zleceniodawcy. W umowie odpłatność określono na kwotę 158 zł wypłacona po zakończeniu umowy.

Z tytułu wykonywania umowy zlecenia dla tego zleceniobiorcy obowiązkowa jest tylko składka zdrowotna, gdyż pracuje on dodatkowo na podstawie umowy o pracę z wynagrodzeniem 2 000 zł. Od dokonanej wypłaty zleceniodawca odliczy:

- Składkę na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 14,22 zł (158 x 9%)*
- Zryczałtowany podatek dochodowy w wysokości 28 zł (158 x 18%)*

Zleceniobiorcy wypłaci 115,78 zł (158 zł – 14,22 zł – 28 zł)

Pracownicy a zleceniobiorcy – podstawowe różnice w rozliczeniu

	Rozliczanie pracowników	Rozliczanie zleceniobiorców i wykonawców dzieła
Źródło przychodów	Stosunek pracy i inne pokrewne – art. 10 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ustawy o PIT	Działalność wykonywana osobiście – art. 13 pkt. 8, art. 11 ust. 1 ustawy o PIT
Koszty uzyskania przychodu	Zryczałtowane w formie liczbowej – art. 22 ust. 2 ustawy o PIT	Zryczałtowane procentowo – art. 22 ust. 9 ustawy o PIT
Stawka podatku przy obliczaniu zaliczek na podatek	Stawki określone w skali podatkowej uzależnione od wysokości podstawy opodatkowania – art. 31 i 32 ustawy o PIT	Zaliczki oblicza się na zasadach określonych w art. 41 ustawy o PIT, stosując stawkę 18%
Kwota wolna od podatku przy zaliczkach	Potrąca się na zasadach określonych w art. 32 ust. 3, 3a, 3b i 4 ustawy o PIT	Nie potrąca się przy rozliczeniu zaliczek na podatek. Kwotę wolną od podatku uwzględnia się w rozliczeniu rocznym – art. 27 i 45 ustawy o PIT

Zryczałtowane koszty uzyskania przychodów przy umowach o dzieło lub zlecenia:

- 20% przychodu w przypadku przychodów m.in. z tytułu umowy zlecenia lub o dzieło – art. 22 ust. 9 pkt 4 ustawy o PIT
- 50% przychodu z tytułu korzystania przez twórców z praw autorskich i artystów wykonawców z praw pokrewnych lub rozporządzania przez nich tymi prawami – art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy o PIT

Koszty 50% stosuje się w razie przekazania praw autorskich przez twórcę

Twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu, jednak:

- **Autorskie prawa majątkowe mogą przejść na inne osoby w drodze dziedziczenia lub na podstawie umowy**
- **Nabywca autorskich praw majątkowych może przenieść je na inne osoby, chyba że umowa stanowi inaczej**

Zgodnie z art. 22 ust. 9a ustawy o PIT w roku podatkowym łączne koszty uzyskania przychodów w wysokości 50% przychodu z tytułu korzystania z praw autorskich nie mogą przekroczyć ½ kwoty stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej, tj. 42 764 zł. Po przekroczeniu tego limitu nie stosuje się żadnych kosztów uzyskania przychodów.

PRZYKŁAD

Spółka zawarła umowę o dzieło z przeniesieniem praw autorskich z projektantem, który ma stworzyć projekt logo spółki oraz szatę graficzną dokumentacji, strony internetowej oraz materiałów reklamowych.

Na podstawie tej umowy spółka wypłaciła twórcy:

- W lutym – 22 000 zł po wykonaniu I etapu dzieła*
- W maju – 19 000 zł po wykonaniu kolejnego etapu umowy*
- W sierpniu – 23 000 zł po odbiorze następnego elementu dzieła*
- W październiku – 23 000 zł po odbiorze całości dzieła*

Wykonawca dzieła nie jest pracownikiem spółki i nie wykonuje umowy na rzecz swojego pracodawcy – umowa o dzieło nie jest więc tytułem do naliczenia składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne

W związku z tym w lutym, maju i sierpniu kwota przychodu nie przekracza 85 528 zł. Od należności wpłaconych w tych miesiącach spółka potrąci koszty uzyskania przychodów w wysokości 50%. Natomiast w październiku wystąpi przekroczenie kwoty 85 528 zł – w związku z tym koszty 50% można potrącić tylko od kwoty 21 528 zł, tj.:

- $22\ 000\ \text{zł} + 19\ 000\ \text{zł} + 23\ 000\ \text{zł} = 64\ 000\ \text{zł}$*
- $85\ 528\ \text{zł} - 64\ 000\ \text{zł} = 21\ 528\ \text{zł}$*

Od nadwyżki w wysokości 1 472 zł (23 000 zł – 21 528 zł) spółka obliczając zaliczkę na podatek, nie potrąci żadnych kosztów uzyskania przychodów.

Powstanie i nabycie prawa do utworów pracowniczych zgodnie z art. 12 i 13 ustawy o prawie autorskim

<p>Jeżeli ustawa o prawie autorskim lub umowa o pracę nie stanowią inaczej</p>	<ul style="list-style-type: none">• Pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu, autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron• Z chwilą przyjęcia utworu, pracodawca nabywa własność przedmiotu, na którym utwór utrwalono
<p>Jeżeli pracodawca, w okresie 2 lat od daty przyjęcia utworu, nie przystąpi do rozpowszechniania utworu przewidzianego w umowie o pracę do rozpowszechniania</p>	<p>Twórca może wyznaczyć pracodawcy na piśmie odpowiedni termin na rozpowszechnienie utworu z tym skutkiem, że po jego bezskutecznym upływie, prawa uzyskane przez pracodawcę wraz z własnością przedmiotu, na którym utwór utrwalono, powracają do twórcy, chyba że umowa stanowi inaczej (strony mogą też określić inny termin na przystąpienie do rozpowszechniania utworu)</p>
<p>Jeżeli pracodawca nie zawiadomi twórcy w terminie 6 miesięcy od dostarczenia utworu o jego przyjęciu lub uzależnieniu przyjęcia od dokonania określonych zmian w wyznaczonym w tym celu odpowiednim terminie</p>	<p>Uważa się, że utwór został przyjęty bez zastrzeżeń (strony mogą określić inny termin)</p>

PRZYKŁAD

Z umowy o pracę wynika, że za październik 2016 roku pracownikowi przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 7 500 zł, z czego w umowie wydzielono:

- Wynagrodzenie z tytułu korzystania z praw autorskich – 5 000 zł – ok. 67% od całości
- Wynagrodzenie ze stosunku pracy niebędące przychodem z praw autorskich – 2 500 zł – ok. 33% całości

Oba składniki wynagrodzenia stanowią podstawę naliczenia składek na ubezpieczenie społeczne. W związku z tym koszty uzyskania przychodów wynoszą:

- Podstawa naliczenia składek – 7 500 zł: 5 000 zł + 2 500 zł
- Składki na ubezpieczenia społeczne – 1 028,25 zł
 $7\,500\text{ zł} \times (9,76\% + 1,5\% + 2,5\%) = 723\text{ zł} + 112,50\text{ zł} + 183,75\text{ zł} = 1\,028,25\text{ zł}$
- Koszty uzyskania przychodów z tytułu praw autorskich – 2 157,25 zł:
 $[5\,000\text{ zł} - (5\,000\text{ zł} \times (9,76\% + 1,5\% + 2,5\%))] \text{ c } 50\% = [5\,000\text{ zł} - (488\text{ zł} + 75\text{ zł} + 122,50\text{ zł})] \times 50\%$
 $= (5\,000\text{ zł} - 685,50\text{ zł}) \times 50\% = 4\,314,50\text{ zł} \times 50\% = 2\,157,25\text{ zł}$
- Koszty pracownicze (niepodwyższone) – 111,25 zł

Na liście płac tego pracownika zostaną zastosowane koszty uzyskania przychodów 111,25 zł oraz 2 157,25 zł

Jeżeli podatnik udowodni, że koszty uzyskania przychodów były wyższe niż wynikające z zastosowania normy procentowej 20% lub 50%, koszty uzyskania przyjmuje się w wysokości kosztów faktycznie poniesionych.

Przepis ten stosuje się również, jeśli podatnik udowodni, że w roku podatkowym łączne koszty 50% były wyższe niż kwota limitu 42 764 zł (art. 22 ust. 10 i 10a ustawy o PIT)

Metodyka rozliczania umowy o dzieło

Metodyka rozliczania umowy o dzieło			Zwykła umowa o dzieło	Umowa o dzieło z przeniesieniem praw autorskich
1	Kwota przychodu brutto wg umowy o dzieło	-	1 000 zł	1 000zł
2	% kosztów uzyskania przychodu	-	20%	50%
3	Kwota kosztów uzyskania przychodów	poz. x poz. 2	200 zł	500 zł
4	Podstawa opodatkowania	poz. 1 – poz. 3	800 zł	500 zł
5	Zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych	poz. 4 x 18%	144 zł	90 zł
6	Kwota netto dla wykonawcy dzieła	poz. 1 – poz. 5	856 zł	910 zł

Obowiązek kontroli wysokości kosztów uzyskania przychodów spoczywa na każdym płatniku dokonującym wypłaty, ale tylko w zakresie przychodów uzyskiwanych u tego płatnika (interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 28 maja 2014 roku, sygn. IPPB2/415-141/14-4/MK)

Jeżeli umowa nie dotyczy utworu w rozumieniu ustawy o prawie autorskim, nie można zastosować kosztów uzyskania przychodu w wysokości 50% - stosuje się koszty standardowe w wysokości 20%

PRZYKŁAD

Przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie szkoleń zlecił wykonanie stolarzowi stołu do Sali konferencyjnej. Zawarł z nim umowę o dzieło, zgodnie z którą stolarz wykona taki stół na podstawie przedłożonego mu projektu. Stolarz wykona więc dzieło, ale nie będzie to utwór, ponieważ jest to praca odtwórcza. W takim przypadku koszty uzyskania przychodu wynoszą 20%.

ZASIŁKI DLA ZLECENIOBIORCY

Ubezpieczony zleceniobiorca nabywa prawo do zasiłku chorobowego:

- Po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego – przy ubezpieczeniu obowiązkowym
- Po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego – przy ubezpieczeniu dobrowolnym

Do okresów ubezpieczenia wlicza się poprzednie okresy ubezpieczenia chorobowego, o ile przerwa między nimi nie przekroczyła 30 dni lub była spowodowana urlopem wychowawczym, bezpłatnym albo odbywaniem czynnej służby wojskowej przez żołnierza niezawodowego

Zasiłek chorobowy wypłacany zleceniobiorcom należy udokumentować tak samo, jak wypłacany pracownikowi.

ZASIŁKI DLA ZLECENIOBIORCY

Okres wypłaty zasiłku chorobowego wynosi **182 dni**, a w przypadku niezdolności do pracy spowodowanej gruźlicą lub występującą w trakcie ciąży – **270 dni**.

Wysokość zasiłku wynosi **80%** kwoty stanowiącej podstawę jego wymiaru.

Za okres pobytu w szpitalu – **70%** tej podstawy.

100% - w sytuacjach powstania niezdolności do pracy wskutek:

- poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz zabiegowi ich pobrania
- wypadku w drodze do lub z pracy

Zleceniobiorcy przysługuje także prawo do świadczenia rehabilitacyjnego wypłacanego po wykorzystaniu okresu zasiłkowego maksymalnie przez okres 12 miesięcy.

Wysokość świadczenia wynosi **90%** podstawy wymiaru za okres pierwszych 3 miesięcy i **75%** za pozostały.

Świadczenie rehabilitacyjne w okresie ciąży wynosi **100%** podstawy wymiaru.

Zleceniobiorca może ubiegać się o wypłatę zasiłku macierzyńskiego w wysokości **100%** podstawy wymiaru) oraz zasiłku opiekuńczego (**80%** podstawy wymiaru).

Ustalanie podstawy wymiaru zasiłku dla zleceniobiorcy

Określenie sytuacji lub regulacja	Zasady ustalania
Zleceniobiorca stał się niezdolny do pracy przed upływem pełnego kalendarzowego miesiąca ubezpieczenia chorobowego	Podstawę wymiaru zasiłku stanowi: <ul style="list-style-type: none">• kwota przychodu określona w umowie przypadająca na pierwszy miesiąc kalendarzowy ubezpieczenia po pomniejszeniu o 13,71% (jeżeli została ustalona w umowie)• kwota przeciętnego miesięcznego przychodu innych ubezpieczonych z którymi płatnik zawarł takie same lub podobne umowy za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, po pomniejszeniu o 13,71% (jeżeli wynagrodzenie w umowie zostało określone stawką godzinową, akordowo lub prowizyjnie)• najniższa miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, po pomniejszeniu o 13,71% (jeżeli wynagrodzenie zostało określone w inny sposób niż powyżej) przychód podlega uzupełnieniu, jeżeli okres ubezpieczenia chorobowego rozpoczął się nie później niż 30 dni od ustania ubezpieczenia chorobowego z innego tytułu
Wyłączenie przychodu za niektóre miesiące	Wyłączeniu podlega przychód za miesiące ubezpieczenia, w których zleceniobiorca wykonywał umowę zlecenia przez mniej niż połowę miesiąca na skutek pobierania świadczeń chorobowych lub odbywania ćwiczeń wojskowych
<ul style="list-style-type: none">• premie, nagrody, dodatki przysługujące za okresy absencji chorobowej• składniki przyznawane niezależnie od oceny pracy ubezpieczonego• składniki nieuzależnione bezpośrednio od indywidualnego wkładu pracy ubezpieczonego, ale od wyników grupy, wypłacane niezależnie od tej absencji	Uwzględnia się w podstawie wymiaru zasiłku w wartościach faktycznie wypłaconych
Minimalna podstawa wymiaru zasiłku	Nie obowiązuje

PRZYKŁAD

Zleceniobiorca wykonywał czynności w ramach umowy zlecenia na rzecz tego samego zleceniodawcy w okresach:

- od 1 lipca 2012 do 31 stycznia 2015*
- od 1 marca 2015 do 31 marca 2016*
- od 1 kwietnia 2016 do 31 grudnia 2016*

z tytułu umowy zlecenia osoba ta podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W okresie od 4 do 18 lutego 2016 roku zleceniobiorca jest niezdolny do pracy z powodu choroby. W wykonywaniu umowy zlecenia była miesięczna przerwa (luty 2015 roku), co oznacza, że do podstawy wymiaru nie można przyjąć przychodu za okres 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, tj. okresu od stycznia 2016 do lutego 2015 roku, a jedynie przychód za okres nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego od stycznia 2016 do marca 2015 roku.

ZASIŁKI DLA ZLECENIOBIORCY

Prawo do zasiłku chorobowego od pierwszego dnia ubezpieczenia przysługuje ubezpieczonym zleceniobiorcom:

- absolwentom szkół wyższych lub szkół, którzy przystąpili do ubezpieczenia w ciągu 90 dni od dnia ukończenia szkoły
- absolwentom szkół wyższych lub szkół, których niezdolność do pracy jest skutkiem wypadku w drodze do lub z pracy

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI DLA ZLECENIOBIORCY

Zasiłek macierzyński przysługuje bez okresu wyczekiwania ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego:

- urodziła dziecko
- przyjęła dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, w wieku do 10 roku życia na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia
- przyjęła dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, w wieku do 10 roku życia na wychowanie w ramach rodziny zastępczej zawodowej, niespokrewnionej z dzieckiem

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI DLA ZLECENIOBIORCY

O zasiłek macierzyński może również ubiegać się zleceniobiorca – ojciec dziecka, który jest zgłoszony do ubezpieczenia chorobowego – uzyska wypłatę zasiłku za okres wskazany w Kodeksie pracy jako okres urlopu ojcowskiego.

Jeżeli o wypłatę zasiłku występuje ojciec dziecka, a z zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego korzystała matka, we wniosku należy wskazać dodatkowo datę zakończenia tej wypłaty i złożyć skrócony odpis aktu urodzenia dziecka. Wymagane jest również zaświadczenie płatnika składek wystawione na druku ZUS Z-3a, jeżeli nie było składane wcześniej.

ZASIŁEK Z UBEZPIECZENIA WYPADKOWEGO

Świadczenie to jest przyznawane przez lekarza orzecznika ZUS w przypadku, w którym okres zasiłkowy jest zbyt krótki, a dalsze leczenie rokuje odzyskanie zdolności do pracy.

Zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego przyznawany jest na maksymalnie 12 miesięcy (360 dni). Wysokość zasiłku wynosi 100% kwoty stanowiącej podstawę wymiaru (art. 9 ustawy wypadkowej)

Zleceniobiorca nie ma prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego w sytuacji, w której przyczyną wypadku było:

- udowodnione naruszenie przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane umyślnie lub przez rażące niedbalstwo
- przebywanie zleceniobiorcy w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających albo substancji psychotropowych

W takiej sytuacji zleceniobiorca może ubiegać się o zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego pod warunkiem, że posiada co najmniej 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego (okres wyczekiwania)

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ CHOROBYCH

Od dokonanych zleceniobiorcy wypłat świadczeń chorobowych i wypadkowych, zleceniodawca nie pobiera:

- składek ZUS
- zaliczki na podatek dochodowy

Kwotę wypłaconych świadczeń chorobowych i wypadkowych:

- zleceniodawca wykazuje w informacji PIT-8C
- zleceniobiorca dolicza tę kwotę do pozostałych przychodów podlegających opodatkowaniu w danym roku w zeznaniu rocznym

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

Zleceniobiorcy przysługuje jednorazowa wypłata odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu odniesionego wskutek wypadku przy pracy.

Zasady ustalania procentowego uszczerbku na zdrowiu określają przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. Nr 234, poz. 1974)

UMOWY ZLECENIA NA URLOPIE MACIERZYŃSKIM I RODZICIELSKIM

Przepisy Kodeksu pracy oraz ustawy chorobowej nie zabraniają podjęcia dodatkowego zatrudnienia w trakcie pobytu na urlopie macierzyńskim lub rodzicielskim.

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się jednak, że pracownik korzystający z takiego urlopu nie może podejmować zarobkowania w ramach umowy o pracę z własnym pracodawcą, o ile w jej ramach miałby wykonywać pracę tego samego rodzaju, jaką świadczył przed pójściem na urlop.

Ograniczenie to nie obejmuje urlopu rodzicielskiego, zgodnie z art. 182[1] po nowelizacji z dnia 2 stycznia 2016 roku, kiedy dodatkowy urlop macierzyński został połączony z urlopem rodzicielskim, przy czym pracownik nie może być wówczas zatrudniony w wymiarze wyższym niż $\frac{1}{2}$ etatu.

Podpisanie umowy zlecenia przez pracownika korzystającego z urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego nie zmienia charakteru i zakresu ubezpieczeń z tytułu urlopu.

Z tytułu umowy zlecenia, zleceniobiorca może przystąpić do tych ubezpieczeń dobrowolnie, z wyjątkiem obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

Podpisanie umowy zlecenia przez pracownika korzystającego z urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego nie zmienia charakteru i zakresu ubezpieczeń z tytułu urlopu.

Z tytułu umowy zlecenia, zleceniobiorca może przystąpić do tych ubezpieczeń dobrowolnie, z wyjątkiem obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

PRZYKŁAD

2 lutego 2016 roku spółka z o.o. podpisała umowę zlecenia z osobą przebywającą na urlopie macierzyńskim udzielonym w innym zakładzie. W związku z tym, że zleceniobiorca nie wyraził zgody na objęcie dobrowolnymi ubezpieczeniami społecznymi, spółka nie zgłosiła go do żadnych ubezpieczeń i tym samym nie opłacała za niego żadnych składek. W czasie kontroli ZUS zakwestionuje takie postępowanie i nakaże dokonać zgłoszenia zleceniobiorcy do ubezpieczenia zdrowotnego z dniem 2 lutego 2016 roku oraz opłacić zaległe składki wraz z odsetkami.

W przypadku zawarcia umowy zlecenia z własnym pracownikiem przebywającym na urlopie macierzyńskim nie ma zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej – zleceniobiorca podlega ubezpieczeniom na ogólnych zasadach opisanych wcześniej.

PRZYKŁAD

2 lutego 2016 roku pracodawca podpisał umowy zlecenia z dwiema sowymi pracownicami, przy czym pani Ania przebywa na urlopie macierzyńskim, a pani Ewa pracuje. Jeżeli pani Ania nie wyrazi chęci na objęcie ubezpieczeniami dobrowolnymi, zleceniodawca powinien ją zgłosić tylko do ubezpieczenia zdrowotnego (druk ZUS ZZA kod właściwy dla zleceniobiorców)

Pani Ewa natomiast ze zlecenia będzie podlegała ubezpieczeniom pracowniczym, a podstawę wymiaru składek w jej przypadku stanowić będzie suma wynagrodzeń z umowy o pracę i umowy zlecenia.

UMOWA O DZIEŁO podpisana z pracownikiem przebywającym na urlopie macierzyńskim lub rodzicielskim nie stanowi tytułu do objęcia wykonawcy dzieła ubezpieczeniami społecznymi i zdrowotnym, bez względu czy została zawarta z pracownikiem własnym, czy obcym

Potrącenia z umów cywilnoprawnych

Ograniczenia egzekucyjne

Aby przy umowie cywilnoprawnej zastosować ograniczenia egzekucyjne muszą być spełnione 3 warunki:

- Powinny być to świadczenia powtarzające się tzn pobierane okresowo w regularnych odstępach czasu
- Umowa musi mieć charakter ciągły i być odnawiana przez strony (stałe współpracujący)
- Świadczenia z umowy powinny zapewniać otrzymanie

Granice potrąceń

Zarówno przepis o ochronie przed potrąceniami (art. 833 §2 kpc) oraz minimum egzystencji (art.. 829 pkt 5 kpc) dotyczy jedynie egzekucji sądowej nie administracyjnej

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ